

#เรียนออนไลน์ และ "ณัฐพล" กอดคอ สพฐ. "สอบตก" ยกกระทรวง

นี้กว่าสัปดาห์ "ณัฐพล ทิพสุวรรณ์" ไปคุมกระทรวงสำคัญอันดับต้นๆ ของประเทศ น่าจะช่วยจัดการศึกษา #เรียนออนไลน์ ในภาวะวิกฤตโควิด-19 ให้เดินหน้าไม่มีปัญหา แต่ที่ไหนได้ผลออกมาปรากฏว่าละเป็นโฉก สะท้อนชัดฝีมือรัฐมนตรีและทีมผู้บริหารไม่เข้าตาสมราคาคุย

นี้อาจเพราะมัวแต่ปั่นเกมชิงเก้าอี้ "รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน" จนทำให้ "ครุฑ-ณัฐพล" รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสียงานหลักและที่พลอยชวชนักไปด้วยก็ไม่ใช่ใครแต่เป็น "นายกฯ ลุงตู่" พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งโดนลูกหลงเจอรวมถล่มเสียละ จะต้องกลับมาตั้งหลักกันใหม่แล้วประกาศว่า อย่าไปซีเรียส เดียววันที่ 1 กรกฎาคมนี้ ก็เปิดโรงเรียนเรียนกันตามปกติแล้ว

แต่ก่อนจะถึงวันเปิดเทอมใหญ่จริง บทเรียน #เรียนออนไลน์ บอกอะไรต่อมิอะไรมากมาย ทำให้การเรียนรู้และศึกษาไทยถึงล้มเหลว ทำให้ประเทศไทยจึงติดกับดักเดินหน้าไปไม่ทันบ้านอื่นเมืองอื่นเขา ไม่ต้องมองไปไกลดูเวียดนามที่ก่อนหน้านี้ทางขึ้นกับไทยมากแต่ตอนนี้หายใจจดจ่อแล้วในแทบทุกด้าน อย่าไปคิดถึงเกาหลีใต้ สิงคโปร์ เขาไปไกลไม่เห็นฝุ่น ความล่าช้าหลังนี้ต้องโทษกระทรวงศึกษาธิการ ที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาขณะที่ระดับอุดมศึกษาใช้ว่าจะมีความหวัง

รู้กันดีว่าสงครามไวรัสโควิด-19 คราวนี้ยืดเยื้อแน่ๆ กระทรวงศึกษาฯ เองก็รู้ว่าจะมีปัญหาเกิดขึ้นแน่ๆ ในการเปิดการเรียนการสอนในสถานการณ์ไม่ปกติ การเตรียมพร้อมรับมือต้องทำและเตรียมการแต่เนิ่นๆ และต้องลงจากหอคอยงาช้างไปสัมผัสความจริงว่าจะทำอะไรให้การเรียนการสอนออนไลน์เกิดขึ้นได้จริง ได้ผลจริง โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพราะประเทศไทย ไม่ใช่แค่กรุงเทพฯ

รัฐมนตรีอย่าเอาแต่สั่ง ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ก็อย่าเอาแต่ว่าได้รับท่าน โยนปัญหาให้ครู ผู้ปกครองและนักเรียน รับกรรมจากความไม่พร้อมในแทบทุกเรื่อง เองๆ ง่ายๆ แค่นี้ไม่มี เข้าไม่ถึง มีโทรศัพท์ธรรมดาไม่ใช่สมาร์ทโฟน ที่ไม่มีหรือต้องมีให้ครบสำหรับบ้านที่มีลูกเรียน

หลายคน นี่ก็จบเห่แล้ว

อย่างที่พูดกัน การเรียนออนไลน์ไม่ใช่ธรรมชาติของห้องเรียนปกติที่ครูผู้สอนและนักเรียน สามารถสื่อสารกันสองทางได้ทันที มีอะไรไม่เข้าใจก็ถามไถ่ในหลักสูตรแกนกลางที่พัฒนามาเพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน ยิ่งระดับชั้นเด็กเล็กหรือเด็กประถม ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษเพื่อให้เด็กเรียนรู้ไปด้วยกันได้มีความสุข

ดังนั้น โดยพื้นฐานการศึกษาของประเทศไทยที่มีระบบการเรียนการสอนผ่านโรงเรียนเป็นหลัก จึงไม่คุ้นเคยกับการเรียนออนไลน์ ยิ่งจะเอาโมเดลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และเป็นการเรียนการสอนในสเกลเล็กมาครอบเข้ากับการศึกษาการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งประเทศทุกชั้นทุกโรงเรียน จึงทำให้เกิดปัญหา

ความวุ่นวายโกลาหล คาดหมายได้ล่วงหน้าที่เกิดขึ้นแน่แล้วจะเตรียมพร้อมและปรับแก้อย่างไร นั่นเป็นโจทย์ที่ "ครุฑ-ณัฐพล" รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ และผู้บริหาร สพฐ. ต้องคิดอ่านให้ติดตั้งแต่ต้น ซึ่งอันที่จริงถ้าคิดให้ทะลุก็รู้ว่าการทดลองเรียนออนไลน์แบบเหมาทั้งประเทศมีคำตอบในตัวยอยู่แล้วว่าเป็นไปได้ยาก เตรียมรับมือก่อนอีสุกอีใสไม่ได้เลย

เสียงสะท้อนจากเด็ก ผู้ปกครอง รวมทั้งครูผู้สอน ปัญหา

หลักอยู่ตรงการขาดการสื่อสารจากผู้บริหารกระทรวงมาตั้งแต่ต้น ครูเองก็งั้น นักเรียนก็งั้น จะเรียนออนไลน์ยังไง ผ่านช่องทางไหน อุปกรณ์เครื่องไม้เครื่องมือ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต

หรือทีวี สัญญาณอินเทอร์เน็ต ถ้าไม่มี จะทำยังไง

จุดพีคจึงมาพุ่งตรง **ดรามายาวพาหลานซื้อมือถือ** ถ้าถามร้านค้าราคาไม่เกิน 2,000 บาท มีไหม? เพื่อเตรียมมาเรียนออนไลน์กลายเป็นกระแส ตกย้ำให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและความไม่เท่าเทียมในทุกด้านที่มีอยู่จริงในประเทศไทยและบนโลกใบนี้

หากจะชำแหละกันทั้งระบบและเอาให้ครบทั้งห่วงโซ่ของวงความไม่ได้อย่างเรียนออนไลน์ ต้องเป็น "ครูต้น" ขึ้นแท่นเบอร์หนึ่งแห่งความล้มเหลว

ถัดมาก็คือ สพฐ. เรื่อยไปตามสายบังคับบัญชา ลงไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ขึ้นคนสุดท้ายสั่งให้บรรดา "ครูน้อย" จกตามกับลูกศิษย์น้อยใหญ่ เพื่อตอบสนองนโยบายที่หาความพร้อมอันใดไม่ได้ โดยมีพ่อแม่ผู้ปกครองกุมขมับปวดเศียรเวียนเกล้ากับการเรียนออนไลน์อยู่บ้านของลูกๆ

"ครูต้น" นั่นก็รู้ๆ อยู่ว่านับตั้งแต่ตั้งเค้ารัฐมนตรีกการกระทรวงศึกษาธิการ ปานนี้ยังความหาลงงานขึ้นโบนแดง มาอวดประชาชนไม่มี เป็นรัฐมนตรีอีกคนในโลกลิ้ม หากความโดดเด่นอันใดมิได้ ทั้งที่ตอนรับสมัครเลือกตั้ง "เสียต้น" อดีตแกนนำ กปปส. อยู่ในระบบบัญชีรายชื่อเบอร์หนึ่งของพรรคพลังประชาชน (พปช.) กันเลยทีเดียว

อย่างไร้รู้ๆ กัน ตอนศึกชิงเก้าอี้รัฐมนตรี "เสียต้น" ก็อยากเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานมากกว่า แต่พลาดหวังมาหนึ่งจับเจ้าอยู่กระทรวงศึกษาธิการ จึงไม่มีแรงผลักดัน หรือ passion ใดๆ ที่จะทำให้งานการศึกษาไทยก้าวหน้า งานหลักตอนนั้นก็อยู่การเขย่าเก้าอี้หัวหน้าพรรค พปช. และหวังว่าเมื่อจัดทัพใหม่จะได้ย้ายกันไปพลังงานสมอยาก

ถ้าไม่มีโควิด ถ้าไม่มีดรามาสเรียนออนไลน์ และว่ากันว่าถ้าไม่มีคลื่นใต้น้ำจากปึกของ "ทีมพีใหญ่" ที่มี "ครูต้น" เป็นคีย์สำคัญร่วมอยู่ด้วยนั้นก่อนกระแสกดดัน "ทีมสมคิด"-"แก๊งก์มูร-อุตตม, สันติธรณ์, สุวิทย์, กอบศักดิ์" ที่โดดเด่นเป็นทีมสร้างผลงานหลักให้พรรค พปช. พันเก้าอี้ เชื่อว่าสังคมคงอาจลืมนชื่อ "ณัฐพล" ว่าเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาฯ ไปแล้ว

ตามมาดู สพฐ. ซึ่งเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนนโยบายเรียนออนไลน์ โดยโครงการนี้มีชื่ออย่างเป็นทางการว่า "การจัดการศึกษาทางไกลผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19)" เป็นความร่วมมือระหว่าง ศธ. มูลนิธิการศึกษา

ทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายเสียง การโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งแถลงเปิดตัวเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งหมดก่อนทดลองเรียนกันเต็มรูปแบบในวันที่ 18 พฤษภาคม ทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

สพฐ.หยิบยืมเอกสารทำงานของ "มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม" ซึ่งจัดการศึกษาทางไกลให้กับโรงเรียนทางไกล โรงเรียนขยายโอกาสอยู่แล้ว มาเป็นต้นแบบในการเปิดการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ถือเป็นครั้งแรกของ

ประเทศไทยที่ สพฐ. จัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ทุกระดับชั้นทั่วประเทศ ผ่านช่องทางทีวีดิจิทัล 17 ช่อง พร้อมกับอบรมครู และผู้บริหารทั่วประเทศ 530,000 คน ให้

เตรียมพร้อมสำหรับภารกิจนี้

สำหรับเนื้อหาในระดับอนุบาล 1 ไปจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะเรียนผ่านระบบการศึกษาทางไกล หรือ ดีแอลทีวี (DLTV) จัดทำหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ

ระดับ ม.4-ม.6 จะมีแพลตฟอร์มผ่านการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อความเป็นเลิศหรือ Digital Education Excellence Platform (Deep By MOE) โดย ศธ. ให้ครูจากโรงเรียนดังทั่วประเทศอัดคลิปการสอนทุกสาระวิชาพื้นฐานมาไว้ในแพลตฟอร์ม ตามเป้าหมายวางไว้ 800 คลิป ซึ่งครูในพื้นที่ห่างไกลหรือโรงเรียนที่มีครูไม่ครบสามารถดึงไปใช้สอนนักเรียนได้

ส่วนระดับอนุบาล จะมีครูไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในการเรียนรู้สื่อการเรียนการสอน ไปงานต่างๆ และการเล่นเกม สื่อการเรียนการสอน การทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้พร้อมกับครู และคอยดูแลเด็กร่วมด้วย

อย่างไร้ว่า บัจจยี่ที่จะทำให้การเรียนการสอนออนไลน์ให้ได้ผลมันมีหลายปัจจัย ดังที่ **ดร.วรการณ สามโกเศศ** อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สมัยรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ให้ความเห็นว่าต้องประกอบด้วย อุปกรณ์รับส่งที่มีคุณภาพ, สัญญาณการรับส่งที่มีคุณภาพดีไม่ขาดตอน, เนื้อหาการเรียนรู้อย่างออนไลน์ที่เหมาะสม, ครูที่เข้าใจเรื่องการเรียนรู้ออนไลน์และมีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ในระบบนี้, ผู้เรียนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียน และต้องมีผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาช่วยการเรียนรู้ของเด็ก หากขาดข้อหนึ่งข้อใดข้างต้นแล้วความตั้งใจที่จะให้เกิดผลตามเป้าหมายมีปัญหาอย่างแน่นอน

หากนักเรียนทุกคนไม่มีเครื่องรับสัญญาณ ไม่ว่าจะคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือที่สามารถรับภาพได้ การเรียนออนไลน์ก็มีปัญหาแล้ว ถึงจะมีโทรศัพท์มือถือแต่ถ้าเป็นรุ่นที่ไม่แรงพอก็ยากแล้ว ซึ่งความจริงนักเรียนทุกคนก็ไม่ได้มีฐานะเท่าเทียมเสมอหน้ากัน

อย่าไปไกลถึงเรื่องการพัฒนาเนื้อหาของวิชาในระบบออนไลน์ หรือความรู้ความสามารถของครูในเรื่องการสอนแบบออนไลน์ ความสามารถและเวลาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ การตั้งใจมุ่งมั่นเรียนรู้อย่างรับผิดชอบในสภาพที่ไม่มีครูกำกับ ฯลฯ ภายใต้ความจริงเช่นนั้นของสังคมไทยการ "ไปโรงเรียน" จึงไม่เท่ากับ "การเรียนรู้ออนไลน์ที่บ้าน" อย่างแน่นอนแม้แต่ในระดับมหาวิทยาลัย ผลลัพธ์การเรียนรู้ก็จะตกไปมาก

การเรียนการสอนออนไลน์จึงไม่ใช่ "งานหมู" แต่อุปกรณ์รับสัญญาณก็ไม่ใช่แต่ที่นักเรียนเท่านั้นที่ขาดแคลน ไม่มีสมาร์ตโฟน แม้แต่ครูในบางสาขาวิชาที่ใช้ว่าจะมีคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต มาเตรียมการเรียนการสอนได้ เช่น ครูสอนวิชาศิลปะและนาฏศิลป์ในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่คิดกันว่าคงต้องไปกู้สหกรณ์มาซื้อแท็บเล็ตเตรียมการสอนเด็กกัน

นอกจากอุปกรณ์ไม่พร้อมแล้ว ครูบางคนในสองสาขานี้ก็ไม่ได้คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีในการสอนอีก

ด้วย ขณะนี้โปรแกรมสำหรับการสอนออนไลน์หรือการทำข้อสอบก็มีความยากอยู่พอสมควร ครูบางคนได้ทดลองการสร้างข้อสอบที่ให้นักเรียนมาตอบบนโปรแกรม google Form กว่าจะทำได้หนึ่งหน้าใช้เวลาประมาณ 2 วัน มีปัญหามากมายน้อยแค้นตามไปดูได้ในโลกโซเชียลมีเดียทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ที่ติดแฮชแท็ก #สอนออนไลน์

ไม่นับว่าแนวทางการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังมีข้อจำกัด มีเป้าหมายแตกต่างกันอีกด้วย

ทั้งหลายทั้งปวงจึงไม่ต้องแปลกใจที่พอเปิดเรียนออนไลน์วันแรกจึงพบปัญหาต่างๆ มากมาย แต่ "ครูต้น" ก็โลกสวยว่าทั้งการล่มของเว็บไซต์ การเชื่อมต่อสัญญาณกล้องจานดาวเทียมเพราะเด็กแห่เข้าไปดูผ่านเว็บไซต์จำนวนมาก อนาคต ศธ. จะเตรียมระบบ Cloud หรือ Cloud Computing รองรับการทำงานทั้งด้านระบบเครือข่าย การจัดเก็บข้อมูล

สำหรับเนื้อหาการเรียนการสอนของสื่อ DLTV ที่ล้าสมัยและมีบางส่วนสอนผิดนั้น รมว.ศธ. กล่าวว่า เรื่องนี้ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่แล้ว เนื่องจากเนื้อหาหลักสูตรมาจากต้นทางคือมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่

ต้องจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งหลักสูตรนี้ไม่ได้มีการปรับปรุงหลายสิบปีแล้ว อีกทั้ง สพฐ. ได้ปรับปรุงหลักสูตรใหม่จากเดิมเป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งทางมูลนิธิและ ศธ. กำลังทยอยปรับปรุงแก้ไขระหว่างการพัฒนาทดสอบระบบให้หลักสูตรใหม่มีความเชื่อมต่อกันมากขึ้น

กรณีเห็นได้ชัดว่า "ครูต้น" และ "สพฐ." บรมขุ้ยเพราะทำงานแบบขอไปที

การทดลองเรียนออนไลน์ที่ผลออกมาและเป็นจึก ทำให้นายกรัฐมนตรี ออกมาสั่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความชัดเจนลดความโกลาหล ว่า การเรียนการสอนออนไลน์เป็นการแก้ไขปัญหาวงจรการเปิดเรียนปกติในเดือนกรกฎาคมนี้ เมื่อ

สถานการณ์ปกติก็กลับมาเรียนในห้องเรียนตามปกติ ส่วนปัญหาต่างๆ ทั้งการเข้าไม่ถึงระบบอินเทอร์เน็ต ค่าใช้จ่ายด้านอุปกรณ์ ภาระของผู้ปกครอง ความรับผิดชอบของผู้เรียนที่ต้องมีวินัยติดตามการเรียนด้วยตัวเองนั้น รัฐบาลจะนำมาพิจารณาและแก้ปัญหาต่อไป

จะว่าไปแล้วหลักการโครงการเรียนออนไลน์และการศึกษาทางไกล เป็นแนวทางที่ดีเพื่อรองรับสำหรับโลกอนาคตที่ต้องเกิดขึ้น และการเรียนการสอนออนไลน์ ก็มีมุมดีๆ เหมือนกัน เช่น ลดเวลาการเดินทางทั้งครูผู้สอนและผู้เรียน มีช่องทางสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนได้สะดวก และใช้เครื่องมือออนไลน์ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมได้มากขึ้น เพิ่มการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานเรื่องการเรียนสำหรับผู้ปกครองที่มีเวลาและความรู้ช่วยสอนเพิ่มเติม เกิดกลุ่มก้อนทางสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกันสอนเด็กๆ โดยครูภูมิปัญญา ครูท้องถิ่น หรือแม้แต่ครูที่เกษียณแล้วมาร่วมไม่รวมมือกันถ่ายทอดความรู้ เป็นต้น

ส่วนปรากฏการณ์โกลาหลบนกันทั่วเมืองที่เกิดขึ้นจากการทดลองนำร่อง ถือเสียว่าเป็นภาพสะท้อนการทำงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ชื่อ นายณัฐพล ทีปสุวรรณ มากกว่าใคร รวมไปถึง "ความไม่พร้อม" ของเขาและ สพฐ. ที่มีมากกว่าเด็กและผู้ปกครองและบรรดาครูบาอาจารย์ที่รับคำสั่งนำไปสู่การปฏิบัติ

ขณะที่ "กล่องทีวีดิจิทัล 2 ล้านกล่อง" ซึ่ง ศธ.ขอการสนับสนุนจาก กสทช. และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ให้นักเรียนนั้น ก็ต้องจับตาเช่นกันว่า จะดำเนินไปในลักษณะใด เพราะถึงตอนนี้ก็ยังไม่แน่ชัดว่าจะเดินไปในลักษณะใดกันแน่ ■

'กสทช.-ดีอีเอส' แจก 2 ล้านกล่องสัญญาณ ช่วยเด็กเรียนทางไกล ศธ. แจก 2 ปัญหาใหญ่เรียนทาง ไกล ขาดอุปกรณ์-เชื่อมต่อสัญญาณ ไม่ได้ กสทช.-ดีอีเอสเตรียมแจก 2 ล้านกล่องรับสัญญาณ (อ่านต่อหน้า 7)

ต่อจากหน้า 1 เรียนทางไกล

ศธ.ชี้2ปัญหาหลักเรียนทางไกล

กรณีที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ร่วมมือกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ดีแอลทีวี) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กำหนดส่งสัญญาณโทรทัศน์ระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน ให้นักเรียนได้ทดลองเรียน เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมรับเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โดยวันที่ 18 พฤษภาคม ที่ผ่านมา พบปัญหาหลายอย่าง เช่น เว็บไซต์ของดีแอลทีวีล่ม ไม่สามารถรับสัญญาณได้ ล่าสุดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สั่งการให้อำนาจการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพท.) ลงพื้นที่รวบรวมปัญหาเสนอให้ สพฐ. แก้ไขนั้น

เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการ ศธ. เปิดเผยว่า ผ่านมา 4 วันแล้ว ในการส่งสัญญาณโทรทัศน์เพื่อให้นักเรียนเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ปัญหาที่พบหลักๆ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ อุปกรณ์ไม่มีความพร้อม และมีปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมต่อ ซึ่งปัญหาการเชื่อมต่ออุปกรณ์ ทางสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สามารถส่งนักศึกษาเข้าไปช่วยเหลือปรับจูนสัญญาณได้ ส่วนที่ไม่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์ ศธ.จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กสทช.

และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดีอีเอส) ที่ได้เตรียมกล่องส่งสัญญาณไว้รองรับจำนวน 2 ล้านกล่อง เพื่อแจกให้กับประชาชนที่ไม่มี หรือจำเป็นต้องใช้จริงๆ

นายณัฏฐพลกล่าวต่อว่า นอกจากนี้ยังมีข้อกังวลว่าหากจะดูสื่อการสอนผ่านโทรทัศน์แล้ว อาจต้องใช้เครือข่ายดิจิทัล หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการดูสื่อ ซึ่งจะไปกระทบกับการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองและนักเรียน เพราะถ้าเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือโควิด-19 ขึ้นมาอีกครั้ง และนักเรียนจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมาก จะทำให้ค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็น ซึ่งในกระบวนการทั้งหมดในการเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเทอม ตนไม่อยากจะให้เกิดภาวะกับผู้ปกครอง เพราะทุกคนอยู่ในช่วงที่ลำบาก ศธ.จะหาวิธีการแก้ไขต่อไป และยังพบความยากลำบากของครูที่เพิ่มขึ้น เพราะเรื่องนี้เป็นภาระที่ครูไม่คุ้นเคย ตนเน้นย้ำกับครูไว้แล้วว่า ภาระที่เกิดขึ้นกับครู เหมือนภาระที่เกิดขึ้นกับบุคลากรทางการแพทย์และคนไทยทุกคน ที่ขณะนี้อยู่ในสถานการณ์ไม่คุ้นเคย

"ขอเน้นย้ำอีกครั้งว่า เราต้องระมัดระวังในการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ โดยนำตัวอย่างจากหลายประเทศมาประกอบการตัดสินใจ แต่ต้องปรับให้ตรงกับบริบท และความต้องการของประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ ทุกอย่างขึ้นอยู่กับข้อมูลที่จะต้องมีความครบถ้วนมากกว่านี้ จึงจะหาทางแก้ไขได้ ซึ่งขณะนี้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกำลังรวบรวมปัญหาเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป" นายณัฏฐพลกล่าว

อธิการม.นม.ห่วงเด็กยากจน

นายอดิศร นวนนที อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (มร.นม.) กล่าวถึงการเรียนออนไลน์ว่า ต้องยอมรับสภาพความจริงขณะนี้ นักเรียน นักศึกษาไม่สามารถเดินทางไปศึกษาที่โรงเรียนตามปกติ ศธ.ได้พยายามสรรหาวิธีการหลากหลาย แต่เมืองไทยยังไม่เหมาะสม รวมทั้งความไม่พร้อมของปัจจัยพื้นฐาน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาขาดอุปกรณ์สื่อสาร โดยเฉพาะกลุ่มฐานยากจนรวมถึงผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลพฤติกรรมบุตรหลานที่ต้องหาทางช่วยเหลือ ส่วนครูผู้สอนโดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาต้องประสบปัญหาเช่นกัน รัฐมนตรีว่าการ ศธ.และ สพฐ.ต้องออกนโยบาย

เปิดโอกาสให้อำนาจการเขตพื้นที่การศึกษา มีอิสระในการบริการงานจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามสภาพสังคมที่เกิดขึ้นจริง การขึ้นนโยบายมาตรฐานเดียวกันโดยไม่มีการคำนึงถึงบริบทในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกันและความหลากหลายไม่สามารถแก้ไขได้ตรงตามเป้าหมาย สพฐ. และครู ต้องสนับสนุนงบประมาณในการสร้างเอกสารสื่อการเรียนการสอน แบบฝึกหัดแบบเรียน ที่มีรูปแบบสั้นกะทัดรัดส่งเป็นไปรษณีย์ถึงบ้านนักเรียนใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและสมบูรณ์มากขึ้น

จัดหาอุปกรณ์ให้คนขาดแคลน

ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล สมาชิกวุฒิสภาและอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โพสต์ข้อความเฟสบุ๊กส่วนตัวเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์มีใจความสรุปว่า เรียนออนไลน์อย่างไรให้สนุกเกิดผลสัมฤทธิ์ในช่วงหนึ่งของชีวิต เพื่อให้กำลังใจเยาวชนและผู้ปกครอง รวม 8 ข้อ อาทิ 1.ส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ภูมิภาค ท้องถิ่น กำหนด-ผู้ใหญ่นักเรียนให้ความเมตตาอารีกับลูกหลานด้วย ช่วยสำรวจตรวจตราอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนออนไลน์ 2.เนื้อหาสาระการเรียนแบบออนไลน์มีความเหมาะสม การเรียนรู้ต้องชวนติดตาม 3.ครูผู้มีความเข้าใจวิธีการเรียนการสอนออนไลน์ต้องช่วยจัดระบบระเบียบให้มีมาตรฐานโดยเท่าเทียม บทเรียนต้องมีความกระชับ ไม่สั้นไม่ยาว เข้าใจง่าย อย่าใช้ภาษาฟุ่มเฟือย อย่าพูดไทยคำฝรั่งคำ นอกจากเป็นศัพท์เทคนิคจริงๆ แล้วแปลให้เกิดความชัดเจน สนุกกับการทำหน้าที่พิเศษนี้ และแบ่งปันความรู้ทางด้านเทคนิคให้กับครูผู้สอนอื่นๆ ผู้ต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับท่าน อาจต้องมีการติเพื่อก่อ

การเรียนออนไลน์ 2.เนื้อหาสาระการเรียนแบบออนไลน์มีความเหมาะสม การเรียนรู้ต้องชวนติดตาม 3.ครูผู้มีความเข้าใจวิธีการเรียนการสอนออนไลน์ต้องช่วยจัดระบบระเบียบให้มีมาตรฐานโดยเท่าเทียม บทเรียนต้องมีความกระชับ ไม่สั้นไม่ยาว เข้าใจง่าย อย่าใช้ภาษาฟุ่มเฟือย อย่าพูดไทยคำฝรั่งคำ นอกจากเป็นศัพท์เทคนิคจริงๆ แล้วแปลให้เกิดความชัดเจน สนุกกับการทำหน้าที่พิเศษนี้ และแบ่งปันความรู้ทางด้านเทคนิคให้กับครูผู้สอนอื่นๆ ผู้ต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับท่าน อาจต้องมีการติเพื่อก่อ

นร.ชาติพันธุ์เชียงใหม่ไร้เน็ต-ทีวี

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลายพื้นที่ยังประสบปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลที่ส่งสัญญาณโทรทัศน์มาตั้งแต่ระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม เพื่อให้นักเรียนได้ทดลองเรียน อย่างไรก็ตามในพื้นที่ จ.เชียงใหม่ โดยเฉพาะโรงเรียนที่ติดขอบแนวชายแดนด้าน อ.เชียงดาว ในพื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต นักเรียนไม่มีคอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถทำอะไรได้ โดยเฉพาะโรงเรียน

ระดับประถมศึกษา ป.1-ป.6 ส่วนใหญ่เป็นเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ผ่านมาโรงเรียนจะใช้จานดาวเทียม และเรียนผ่านครูตู้ ซึ่งนักเรียนต้องเดินทางมาโรงเรียนเท่านั้น เพราะที่บ้านไม่มีโทรทัศน์ ไม่มีอินเทอร์เน็ตและไม่มีโทรศัพท์มือถือ โดยครูผู้สอนจะรายงานสภาพความเป็นจริงดังกล่าวให้สำนักงานการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาได้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นครูโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งใน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ กล่าวว่า แม้ว่าผู้ปกครองจะพร้อมแต่อุปกรณ์ก็ไม่เพียงพอต่อลูกที่มีหลายคน เพราะโทรทัศน์และโทรศัพท์มีเครื่องเดียว การออกสำรวจทำให้เห็นว่าเด็กๆ ไม่พร้อมและเป็นการผลักภาระให้ผู้ปกครองที่ต้องไปทำงาน

เมืองคอนมอบทีวีช่วยนักเรียน

ที่ จ.นครศรีธรรมราช นายสุธน เกิดมณี ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ช่างโรงเรียนนำโทรทัศน์พร้อมกับอุปกรณ์กล่องรับสัญญาณ และเสารับสัญญาณ ไปติดตั้งให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน 7 คน ในพื้นที่ อ.เมืองนครศรีธรรมราช เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนทางไกลผ่านระบบ DLTV สร้างความดีใจให้กับนักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผู้ปกครองบางรายที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเรียนทางไกลดังกล่าว เพราะที่บ้านไม่มีอุปกรณ์รับสัญญาณ

ด้านนายครรชิต มนูญผล รองนายกเทศมนตรีเทศบาลนครนครศรีธรรมราช กล่าวถึงการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราชว่า โรงเรียนในสังกัดมีทั้งหมด 10 โรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 13 ศูนย์ ยอมรับว่าทาง ทน.นครศรีธรรมราชไม่มีความพร้อมที่จะให้เด็กเรียนออนไลน์ทางไกลด้วยหลายปัจจัยในพื้นที่ แต่ทางฝ่ายการศึกษาของเทศบาลได้เตรียมความพร้อมไว้ก่อนหน้าที่จะเข้าสู่การเฝ้าระวังโรคโควิด-19 เช่น เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ฝึกสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วยการอยู่บ้านกับครอบครัว การอ่านหนังสือนิทานสั้นๆ เป็นต้น

'โคราช' เจอเด็กแอบเล่นเกม

ที่ จ.นครราชสีมา ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลังจากผ่านไปกว่า 4 วัน ในการให้เด็กเรียนในระบบออนไลน์ พบว่าเมื่อสลับหลังผู้ปกครองหรือในขณะที่ผู้ปกครองไม่ได้เฝ้าดูจำเป็นต้องการสอนผ่านระบบออนไลน์ เด็กๆ มักจะจับ

กลุ่มเล่นเกมออนไลน์ หรือดูช่องยูทูปมากกว่าการเรียนรูตามระบบการสอนออนไลน์ โดยจากการลงพื้นที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งใน อ.บัวใหญ่ ที่ศาลาประชาคมหมู่บ้าน ที่ได้มีการติดตั้งอินเทอร์เน็ตประชารัฐ เปิดให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตฟรีได้ พบกลุ่มเด็กเล็กวัย 5-10 ขวบ ใช้โทรศัพท์มือถือที่ผู้ปกครองให้ไว้สำหรับดูการเรียนการสอนออนไลน์ มาเข้าแอปพลิเคชันเกมออนไลน์ และดูยูทูปช่องต่างๆ มากกว่าการดูการสอนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเด็กทุกคนต่างลงความเห็นว่าเห็นเป็นเสี่ยงเดียวกันว่าครูสอนไม่รู้เรื่อง ไม่สนุก ไม่เหมือนครูสอนที่โรงเรียนเลย สะท้อนปัญหาการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ที่กระทรวงศึกษาธิการวาดหวังว่าจะเข้ามาตอบโจทย์การแก้ปัญหาการศึกษาที่ไม่สามารถเปิดเรียนได้ในวิกฤตไวรัสโควิด-19

ผู้ปกครองนักเรียนคนหนึ่งกล่าวว่า ครอบครัวมีลูก 5 คน แต่มีโทรทัศน์เครื่องเดียวได้จัดแบ่งให้ลูกคนเล็กเรียนผ่านช่องทีวีดิจิทัลและผลัดเปลี่ยนให้ลูกชายเรียนคนละ 1 ชั่วโมง ส่วนลูกสาวเรียนผ่านไวไฟที่มีปัญหาการเชื่อมต่อแอปพลิเคชันหลุดบ่อยครั้ง ในระหว่างเรียน ตน นำสาวและพี่สาวต้องคอยสอนน้องๆ และเฝ้าดู หากปล่อยให้ตามล่าฟัง ตามประสาเด็กอายุไม่ถึง 10 ปี ไม่สามารถควบคุมสมาธิการเรียนได้จึงหวั่นกลัวลูกไม่เข้าใจ เมื่อสอบถามปลายภาคลูกอาจทำข้อสอบไม่ได้มีคะแนนต่ำกว่าเพื่อนๆ

เผยเรียนออนไลน์ไม่ถึง50%

ที่ จ.สงขลา ผู้สื่อข่าวรายงานว่า บรรดาภาคการเรียนการสอนออนไลน์มีนักเรียนบางคนที่ไม่มีความเรียน เพราะต้องช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน เนื่องจากครอบครัวลำบาก น.ส.นาเดีย เพชรนักเรียนชั้น ม.4 กล่าวว่า อยากจะเรียนแต่ด้วยภาระหน้าที่ซึ่งต้องช่วยครอบครัวขายของจึงไม่มีเวลาเรียน แม้จะเคยเปิดมือถือดูแต่สัญญาณก็ไม่เสถียรจึงต้องหยุดและมาขายของช่วยแม่ จึงต้องรอให้โรงเรียนเปิดเทอมอย่างเดียว

นายสมพงศ์ ช่วยเนียม ผู้จัดการโรงเรียนแจ้งวิทยา จ.สงขลา กล่าวว่า จากการทดลองเรียนสอนออนไลน์ของโรงเรียน พบว่ามีนักเรียนร้อยละ 40-45 เรียนอยู่ อีกร้อยละ 55 ยังไม่ได้เรียน จากปัจจัยหลายปัจจัยเช่นความพร้อมของตัวเด็ก ผู้ปกครองและไม่มีอินเทอร์เน็ต

ผู้ปกครองนักเรียนใน จ.สุราษฎร์ธานี กล่าวว่า ลูกเรียนอยู่ชั้น ป.1 ในวันแรกที่เริ่มให้มีการเรียนออนไลน์นั้นง่ายมาก ทั้งเรื่องหาช่องจากทีวีจนเปลี่ยนมาใช้โทรศัพท์มือถือถือแจกกับค่าอินเทอร์เน็ต แต่เมื่อได้ก็ต้องบังคับให้ลูกนั่งดู แต่วันต่อมาลูกเริ่มไม่สนใจต้องบังคับตลอดเวลา ทางพ่อแม่เองก็ต้องทำงานไม่มีเวลาเฝ้าลูกเรียนออนไลน์ตลอด ซึ่งวันนั้นก็เปิดให้ลูกดูโดยวิธีไม่บังคับปรากฏว่าลูกไม่สนใจเลยจึงคิดว่าคงไม่ดีเหมือนกับที่ครูสอนที่โรงเรียน

พิจิตรย้ำเปิดเทอมเรียนครบ

ที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ นายไชยชนะ สุทธิวรชัย นายอำเภอปราณบุรี กล่าวว่า ขณะนี้ได้ตรวจติดตามการเรียนออนไลน์ใกล้ขยายแดนไทยพมาในพื้นที่ ต.เขาจ้าวทั้ง 6 หมู่บ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาให้นักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีโรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) 3 แห่ง เนื่องจากทั้งตำบลอยู่ในเขตปลอดภัยทางทหาร ทำให้บางหมู่บ้านยังไม่ไฟฟ้าใช้สำหรับการสอนนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียน ตชด.ทุกแห่งจะจัดครูไปสอนที่ศาลาหมู่บ้านที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยม ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โรงเรียน ตชด.ได้รับการประสานงานโดยจัดให้นักเรียนมาเรียนผ่านสื่อทางไกลผ่านดาวเทียมที่โรงเรียน ตชด.ตามปกติ โดยใช้กระแสไฟฟ้าจากเครื่องปั่นไฟ ขณะที่โรงเรียนท่าวังปลาสังกัด สพฐ.ไม่มีการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน แต่ครูได้เดินทางไปแจกใบงานให้นักเรียนที่บ้านทั้ง 21 คน

นายประกอบ บรรณาธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองกอไผ่ ต.วังสำโรง อ.บางมูลนาก จ.พิจิตร กล่าวว่า ได้ลงพื้นที่ไปพูดคุยกับผู้ปกครองและนักเรียนในช่วงวันที่ 18-19 พฤษภาคม บางบ้านก็ใช้เน็ตบู๊ทและทางทีวี ซึ่งผู้ปกครองให้ความสนใจดี ทางโรงเรียนก็ได้อธิบายให้กับผู้ปกครองทราบถึงปัญหาว่าเป็นแค่ทดลอง ผู้ปกครองบอกว่ารับได้ไม่มีปัญหา เพราะมีอินเทอร์เน็ตไวไฟ แต่ถ้าสถานการณ์ดีขึ้นก็ต้องกลับมาเรียนเหมือนเดิม ดังนั้นไม่อยากให้ผู้ปกครองหรือนักเรียนเครียด หรืออย่ากังวลในการเรียนออนไลน์ ไม่ต้องซื้อโทรศัพท์ใหม่ราคาแพง ไม่ต้องแบ่งเงินติดอินเทอร์เน็ตราคาสูง เพราะเมื่อเปิดภาคเรียน นักเรียนจะได้เรียนครบตามหลักสูตรเรียนออนไลน์ ไม่ใช่ปัญหา

ก้าวไกลจีเปิดเทอม1มิ.ย.

นายณัฐพล สีบศักดิ์วงศ์ ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล กล่าวถึงปัญหาการเรียนในระบบออนไลน์ว่า ในฐานะที่เป็นตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ รู้ดีว่าการเรียนแบบทางไกลไม่ว่าจะออนไลน์ หรือโทรศัพท์มีข้อจำกัด เรื่องแรกคือเรื่องทางเทคนิค เพราะอุปกรณ์ต่างๆ มีต้นทุนสูง อีกทั้งสัญญาณต่างๆ อาจไม่เข้าถึง ปัจจุบันอย่าว่าแต่สัญญาณอินเทอร์เน็ต แคมป์ไฟยังคงติดๆ ดับๆ อยู่เลย

นายประเสริฐพงศ์ ศรีนวลรัตน์ ส.ส.บัญชีรายชื่อ พรรคก้าวไกล กล่าวว่า ปัญหาการเรียนออนไลน์ในพื้นที่ภาคไหนๆ คงไม่ต่างกัน การเรียนออนไลน์ย้ำชัดว่าประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำมานาน พ่อแม่ผู้ปกครองไม่มีเวลารวมถึงความรู้ความเข้าใจมากพอที่จะสามารถสอนลูกหลานได้ การออกมาตรการใดๆ รัฐบาลควรเข้าใจและศึกษาบริบทแต่ละพื้นที่ ควรมีการสำรวจความต้องการของทุกฝ่ายก่อนทั้งโรงเรียน ครอบครัว และนักเรียน อีกทั้งควรมอบอำนาจให้ระดับโรงเรียนได้บริหารจัดการความต้องการของตนเอง และขอเรียกร้องว่าควรเปิดเรียนตามปกติให้เร็วที่สุดคือในวันที่ 1 มิถุนายนนี้ และหยุดพักภาระให้ผู้ปกครอง

Press provides antidote to 'fake news' epidemic

COVID-19

KAMONWAN PETCHOT

Disinformation, misinformation, "fake news", hoaxes and inaccurate, distorted content — whichever term you prefer — is not a new phenomenon. The historical record traces at least as far back as Roman times. The difference now is that digital technology and social media spreads disinformation at an unprecedented speed and reaches wider audiences far beyond the traditional limitations of distance.

Since the beginning of the Covid-19 pandemic, we have seen parallel outbreaks of disinformation and misinformation about the virus, ranging from fake coronavirus cures, false claims and harmful health advice to wild conspiracy theories. Disinformation can in turn speed up the spread of disease, hinder effective public health responses, as well as create confusion, fear and distrust.

Facebook reports nearly 50 million pieces of content related to Covid-19 had to be flagged in April with a warning label for disinformation, while Twitter challenged more than 1.5 million users for spreading false information and displaying "manipulative behaviours" during the same month. Close to 18 million scam emails about the coronavirus are being blocked by Google on Gmail.

Recognising the challenges of information disorder and its harmful impact on journalism in Thailand, the Thai Media Fund and the private publishing house Bookscape organised an online public forum for journalists on countering "fake news" on May 9 in cooperation with Unesco, Thai PBS and other organisations. The event was broadcast via Facebook Live with nearly 100,000 views.

"During a pandemic, journalists and media workers play a lifesaving role in fighting the infodemics," said Misako Ito, Adviser for Communication and Information, Unesco Bangkok. To highlight the importance of journalists and media, she quoted UN Secretary-General António Guterres's message for World Press Freedom Day earlier in the month: "The press

provides the antidote: verified, scientific, fact-based news and analysis," Ms Ito said. "He called on governments to guarantee that journalists can freely and independently do their jobs without any fear of interference or retaliation."

In Thailand, there have been 30 to 40 cases of people charged since January under the Computer Crime Act (CCA) for creating or spreading "fake news", according to Sarinee Achavanantakul, writer and managing director of Sal Forest Co Ltd. This has raised concerns in civil society about the use of legal regulations to limit freedom of expression during a state of emergency. Ms Sarinee also pointed that while the stated aim was to contain harmful "fake news", disproportionate and extensive use of legal prosecutions also spread misunderstanding about the scope

of the CCA and limits on freedom of expression.

Similar to the global trend in recent years, mainstream media in Thailand has faced a serious credibility challenge while the volume of false information online has exacerbated the problem by putting media outlets at risk for sharing disinformation and harming the public trust. At the same time, digital transformation has posed economic challenges and pressures on the industry, from shrinking ad revenue to downsizing newsrooms and even closure of some media outlets.

While anyone can be a content creator in this digital age, professional journalists prove their value with expertise, ethics and accountability. Digital technology and the age of information abundance are clearly going to be affected by the rise of disinformation and misinformation.

To address this challenge, media and information literacy, particularly fact-checking skills, become essential for everyone. Supinya Klangnarong, co-founder of Cofact.org and former commissioner for the National Broadcasting and Telecommunications Commission, said while journalists played an important role as gatekeepers, everyone in society should be aware of false information online. "I want to create a culture where everyone can be a fact-checker," she added.

The rise of mis- and disinformation can be seen as both a challenge and opportunity for journalism to improve as a practice and institution. While it contributes to public distrust, it also provides an opportunity for quality, ethical and responsible journalism to flourish

and regain credibility. Prof Charlie Beckett of London School of Economics and Political Sciences pointed to positive effects of "fake news" because it provoked debate and action.

Fact-checking and myth-busting networks, as well as platforms like Facebook, Twitter and Google, are taking action and more responsibility to separate facts from fake content. New tools and policies are being designed to help users to access quality information. More importantly, there is a renewed interest in media and information literacy as it is perceived as an essential tool to counter disinformation.

Today more than ever, as the world faces this global health crisis, we need quality and responsible news reporting, not only to identify disinformation, but also to provide sound public health advice and build community solidarity. Recognising the changing communication landscape and the challenge of information disorder, Unesco launched its "Journalism, 'Fake News' and Disinformation" handbook in 2018, which is available in 10 languages including Thai.

The handbook explores the nature of journalism with modules on why trust matters, thinking critically about digital technology and social platforms as conduits of information disorder, fighting mis- and disinformation through media and information literacy, fact-checking and social media verification, and combatting online abuse.

Kamonwan Petchot is a programme assistant in the communications and information unit of Unesco Bangkok.

สารพันปัญหา?

สารนาฬิ

ชัย เชคคอร์ด chai.n@thairath.co.th

■ วิธีชีวิตยุคเศรษฐกิจดิจิทัล หลังวิกฤติโควิด

วันเสาร์ วันพักผ่อนของผู้อ่าน ขอนำเสนอบทความสารนาฬิยาวๆต่อเนื่องจากที่เคยติดค้างไว้จากวันก่อน ที่คอลัมน์นี้ได้พูดถึงข้อมูลปัญหาหรือเรียน “บางส่วน-บางราย” ของพนักงานบริการจากแอปพลิเคชันรับส่งและส่งอาหาร ขับขี่ละเมิดกฎจราจร และเรียกร้องให้รัฐหามาตรการควบคุม

รวมทั้งการกำกับดูแลในภาพรวม บรรดา รูปแบบใหม่ทางการค้าขายผ่านเทคโนโลยี หรือ เศรษฐกิจดิจิทัล

วันนี้ขอเสนอสรุปบทความของคุณฐากร ตัณฑสิทธิ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือเลขาธิการ กสทช. ที่ให้ความสำคัญกับแพลตฟอร์มทางโซเชียลมีเดีย ทั้งเฟซบุ๊ก ยูทูบ ไลน์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ รวมถึงแอปฯส่งอาหาร สินค้า อีคอมเมิร์ซ อีมาร์เกตเพลส ที่เรียกว่าเป็นบริการเหนือโครงข่าย หรือโอทีที Over The Top

แพลตฟอร์มบริการสื่อสารแพร่ภาพกระจายเสียงผ่านอินเทอร์เน็ตเหล่านี้ ทำรายได้มหาศาลจากการเปิดบริการบนเครือข่ายมีสายและเครือข่ายไร้สายที่เอกชนไทย และประเทศไทยต้องลงทุนหลายแสนล้านบาท เหมือนการจับเสือมือเปล่า

บริการโอทีทีเหล่านี้ส่วนใหญ่เข้าใหญ่ที่ครองตลาดจะมาจากต่างประเทศ จดทะเบียน หรือมีบริษัทแม่อยู่ในต่างประเทศ ทำให้การจัดเก็บรายได้เข้ารัฐ และเพื่อบำรุงรักษาโครงข่ายต่างๆ จึงยังมีข้อจำกัด!

■ โซเชียล-โอทีทีกับความเชื่อและการเมือง

คุณฐากรจุดพลุแนะนำเรื่องนี้หลายครั้งล่าสุดในที่ประชุมหน่วยงานกำกับดูแลด้านโทรคมนาคมของประเทศกลุ่มอาเซียน มีแนวทางเบื้องต้นร่วมจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นมาจัดเก็บรายได้โอทีทีที่กำลังหาข้อสรุปกันอยู่

□□ ชีวิตดิจิทัลหลังโควิดที่ต้องรู้เท่าทัน □□ โซเชียล โอทีที กับผลกระทบ สก.-การเมือง □□ เลขาฯ กสทช. สะกิดรัฐ เร่งรับมือล่าอาณานิคมยุคใหม่ □□

นอกจากนี้ เลขาธิการ กสทช.ยังได้เขียนบทความเกี่ยวกับปัญหาของโอทีที โซเชียลมีเดียต่างๆเหล่านี้เพราะห่วงผลกระทบในยุคต่อไปที่เรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่เรื่องของเทคโนโลยี ที่เรียกว่า ยุค 5 จี โดยชี้ว่าโอทีทีเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อภาคส่วนต่างๆ อาทิ โอทีทีที่ส่งผลกระทบต่อ “การเมือง”

เรื่องนี้คุณฐากร ร่วมกับดร.สุพิณพงศ์ กี่สุขพันธ์ ผอ.ส่วนวิเคราะห์นโยบายเชิงเศรษฐศาสตร์สำนักงาน กสทช. ออกบทความชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยียุคใหม่ โซเชียลมีเดียเปลี่ยนโลกจากยุคก่อน “เห็นแล้วค่อยเชื่อ” วันนี้ “เชื่อแล้วจะเห็น” จากระบบประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์หรือไอ ระบบอัลกอริทึมของโอทีที จะทำให้เรา “เห็น”

นั่นคือ เมื่อเข้าใช้โซเชียลมีเดียต่างๆจะได้พบกับการตอบสนองข้อมูลที่เรา “เชื่อ” หรือชื่นชอบ หรือเชื่อ และมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งเข้าไปดู ไปโพสต์ แสดงความเห็น คอมเมนต์ กดไลค์ กดแชร์ แชร์ สตรีค จากนั้นก็จะมีข้อมูลลึกลับ เร็ว ไหลมาอย่างถาโถมให้เราเห็นจำนวนมาก

มีตัวอย่างทางการเมือง ที่ทำให้ใครที่ชื่นชอบ แนวทางนโยบายของพรรคใด ฝ่ายใด ก็จะถูกดึงเข้ากลุ่ม มีการแชร์ลิงก์ แบ่งปันข้อมูลภายในกลุ่มเดียวกัน และเรื่องนี้มีโมเดลความสำเร็จมาแล้ว เมื่อคนเลือกเชื่อ เลือกรับข้อมูลที่สนใจ จนกลายเป็นจริงและนำไปสู่การตัดสินใจทางการเมือง

กระทั่งอาจพูดได้ว่า “ตัดสินใจเลือกนายกฯกันเอง” ก่อนวันเลือกตั้งด้วยซ้ำและผลออกต่อไป ถ้าหากวัดกันที่ยอดการติดตามหรือฟอลโลว์ คอไปเราอาจมีประเภทเน็ตไอดอลเป็นผู้นำก็เป็นได้

ยังไม่รวมปัญหาการครอบงำทางการเมืองจากต่างชาติที่แม้แต่ประเทศมหาอำนาจก็เคยถูกพูดถึงปัญหานี้ มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นข่าวกันอยู่!

■ รับมือ “ล่าอาณานิคมยุคใหม่ผ่าน สก.ดิจิทัล”

ล่าสุดคุณฐากรยังมีบทความ รวมทั้งบทสัมภาษณ์ ส่งสัญญาณถึงรัฐบาลให้เตรียมรับมือกับ “นิวนอร์มอล วิถีพฤติกรรมใหม่ หลังวิกฤติโควิด-19” จะเกิดสถานการณ์ “ล่าอาณานิคมด้านเศรษฐกิจดิจิทัลยุคใหม่ผ่านโอทีที”

พฤติกรรมใหม่วิถีชีวิตเทคโนโลยีดิจิทัลการทำงานที่บ้านการประชุมทางไกล และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ผ่านโอทีทีไม่ว่าจะซื้อของออนไลน์ ก็ผ่านอีคอมเมิร์ซ ทั้งลาซาต้า อาลีบาบา อะเมซอน ความบันเทิงสนุกสนาน ดูหนัง ก็ดูแบบสตรีมมิง วิดีโอออนดีมานด์ หรือเลือกสั่งเลือกดูได้ผ่านเน็ตฟลิกซ์ เฟซบุ๊ก ไลน์ ยูทูบ ถ้าเป็นเรื่องอาหารก็สั่งผ่านแอปฯ แกร็บ ไลน์แมน เก็ท ฯลฯ

กันหันมาใช้ด้านดิจิทัลมากยิ่งขึ้น มีรูปแบบกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ ที่เริ่มใช้กันหลายแพลตฟอร์มในการชำระเงินค่าบริการสั่งซื้อสินค้า โดยไม่ต้องใช้เงินสด หรือเข้าสู่สังคมไร้เงินสด cashless society จะมีปัญหาการ

ฐากร ตัณฑสิทธิ์

กำกับดูแล ที่ถูกติดตามของหน่วยงานดูแลอย่าง ธปท.ยังไม่ครอบคลุมถึง

ดังนั้นคุณฐากรจึงได้ฝากถึงรัฐบาลไว้ 3 เรื่องคือ ต้องรีบกำกับดูแลบริการ โอทีที ตั้งคณะกรรมการขึ้นขับเคลื่อนเรื่องนี้โดยตรง ดังกรรณใหม่ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วม ที่สำคัญต้องส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มโอทีทีที่ของตัวเราเอง เช่น บริการแอปฯ แพลตฟอร์มจากเพื่อนบ้านและในเอเชีย ทั้งแกร็บ โกเจ็ก ไลน์ ฯลฯ

ถ้ายังไม่มีไอทีที่ระดับชาติของตัวเอง รัฐบาล
ควรสนับสนุนยกระดับการซื้อขายสินค้าตรงระหว่าง
ผู้ซื้อผู้ขายผ่านมาร์เกตเพลสของไทย

ถึงตรงนี้เห็นด้วยกับคุณฐากร การที่รัฐบาล
อัดฉีดงบกระตุ้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่
ส่วนหนึ่งและส่วนมากจะหายไปนอกประเทศ
ผ่านการใช้งานไอทีที่ในวิถีชีวิตยุคใหม่ที่ไม่อาจ
ปิดกั้นได้ แต่ต้องรับมือและต่อสู้แข่งขัน เพราะ
ถ้าไม่แก้ปัญหานี้ เราเสี่ยงที่จะตกเป็นเมืองขึ้น
ของโลกเศรษฐกิจยุคใหม่

หรือยุคการค้าอาณานิคมในโลกดิจิทัลด้วย
การใช้ไอทีที่เป็นเครื่องมือ.

ชัย เฮดเดอร์

chain@thairath.co.th

สารพันปัญหา?

สารนาฏ

ชัย เชคคอร์ส chai.n@thairath.co.th

■ วิธีชีวิตยุคเศรษฐกิจดิจิทัล หลังวิกฤติโควิด

วันเสาร์ วันพักผ่อนของผู้อ่าน ขอนำเสนอบทความสารนาฏยาวๆต่อเนื่องจากที่เคยติดค้างไว้จากวันก่อน ที่คอลัมน์นี้ได้พูดถึงข้อมูลปัญหาหรือเรียน “บางส่วน-บางราย” ของพนักงานบริการจากแอปพลิเคชันรับส่งและส่งอาหาร ขับขี่ละเมิดกฎจราจร และเรียกร้องให้รัฐหามาตรการควบคุม

รวมทั้งการกำกับดูแลในภาพรวม บรรดา รูปแบบใหม่ทางการค้าขายผ่านเทคโนโลยี หรือ เศรษฐกิจดิจิทัล

วันนี้ขอเสนอสรุปบทความของคุณฐากร ตัณฑสิทธิ์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือเลขาธิการ กสทช. ที่ให้ความสำคัญกับแพลตฟอร์มทางโซเชียลมีเดีย ทั้งเฟซบุ๊ก ยูทูบ ไอน์สตาแกรม ทวิตเตอร์ รวมถึงแอปฯส่งอาหาร สินค้า อีคอมเมิร์ซ อีมาร์เกตเพลส ที่เรียกว่าเป็นบริการเหนือโครงข่าย หรือโอทีที Over The Top

แพลตฟอร์มบริการสื่อสารแพร่ภาพกระจายเสียงผ่านอินเทอร์เน็ตเหล่านี้ ทำรายได้มหาศาลจากการเปิดบริการบนเครือข่ายมีสายและเครือข่ายไร้สายที่เอกชนไทย และประเทศไทยต้องลงทุนหลายแสนล้านบาท เหมือนการจับเสือมือเปล่า

บริการโอทีทีเหล่านี้ส่วนใหญ่เข้าใหญ่ที่ครองตลาดจะมาจากต่างประเทศ จดทะเบียน หรือมีบริษัทแม่อยู่ในต่างประเทศ ทำให้การจัดเก็บรายได้เข้ารัฐ และเพื่อบำรุงรักษาโครงข่ายต่างๆ จึงยังมีข้อจำกัด!

■ โซเชียล-โอทีทีกับความเชื่อและการเมือง

คุณฐากรจุดพลุแนะนำเรื่องนี้หลายครั้งล่าสุดในที่ประชุมหน่วยงานกำกับดูแลด้านโทรคมนาคมของประเทศกลุ่มอาเซียน มีแนวทางเบื้องต้นร่วมจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้นมาจัดเก็บรายได้โอทีทีที่กำลังหาข้อสรุปกันอยู่

□□ ชีวิตดิจิทัลหลังโควิดที่ต้องรู้เท่าทัน □□ โซเชียล โอทีที กับผลกระทบ สก.-การเมือง □□ เลขาฯ กสทช. สะกิดรัฐ เร่งรับมือล่าอาณานิคมยุคใหม่ □□

นอกจากนี้ เลขาธิการ กสทช.ยังได้เขียนบทความเกี่ยวกับปัญหาของโอทีที โซเชียลมีเดียต่างๆเหล่านี้เพราะห่วงผลกระทบในยุคต่อไปที่เรากำลังก้าวเข้าสู่ยุคที่ของเทคโนโลยี ที่เรียกว่า ยุค 5 จี โดยชี้ว่าโอทีทีเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อภาคส่วนต่างๆ อาทิ โอทีทีที่ส่งผลกระทบต่อ “การเมือง”

เรื่องนี้คุณฐากร ร่วมกับดร.สุพิทพงศ์ กี่สุขพันธ์ ผอ.ส่วนวิเคราะห์นโยบายเชิงเศรษฐศาสตร์สำนักงาน กสทช. ออกบทความชี้ให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยียุคใหม่ โซเชียลมีเดียเปลี่ยนโลกจากยุคก่อน “เห็นแล้วค่อยเชื่อ” วันนี้ “เชื่อแล้วจะเห็น” จากระบบประมวลผลด้วยปัญญาประดิษฐ์หรือไอ ระบบอัลกอริทึมของโอทีที จะทำให้เรา “เห็น”

นั่นคือ เมื่อเข้าใช้โซเชียลมีเดียต่างๆจะได้พบกับการตอบสนองข้อมูลที่เรา “เชื่อ” หรือชื่นชอบ หรือเชื่อ และมีปฏิสัมพันธ์ ทั้งเข้าไปดู ไปโพสต์ แสดงความเห็น คอมเมนต์ กดไลค์ กดแชร์ แชร์ สตรีค จากนั้นก็จะมีข้อมูลลึกลับ เร็ว ไหลมาอย่างถาโถมให้เราเห็นจำนวนมาก

มีตัวอย่างทางการเมือง ที่ทำให้ใครที่ชื่นชอบ แนวทางนโยบายของพรรคใด ฝ่ายใด ก็จะถูกดึงเข้ากลุ่ม มีการแชร์ลิงก์ แบ่งปันข้อมูลภายในกลุ่มเดียวกัน และเรื่องนี้มีโมเดลความสำเร็จมาแล้ว เมื่อคนเลือกเชื่อ เลือกรับข้อมูลที่สนใจ จนกลายเป็นจริงและนำไปสู่การตัดสินใจทางการเมือง

กระทั่งอาจพูดได้ว่า “ตัดสินใจเลือกนายกกฯ” ก่อนวันเลือกตั้งด้วยซ้ำและผลออกต่อไป ถ้าหากวัดกันที่ยอดการติดตามหรือฟอลโลว์ คอไปเราอาจมีประเภทเน็ตไอดอลเป็นผู้นำก็เป็นได้

ยังไม่รวมปัญหาการครอบงำทางการเมืองจากต่างชาติที่แม้แต่ประเทศมหาอำนาจก็เคยถูกพูดถึงปัญหานี้ มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นข่าวกันอยู่!

■ รับมือ “ล่าอาณานิคมยุคใหม่ผ่าน สก.ดิจิทัล”

ล่าสุดคุณฐากรยังมีบทความ รวมทั้งบทสัมภาษณ์ ส่งสัญญาณถึงรัฐบาลให้เตรียมรับมือกับ “นิวนอร์มอล วิถีพฤติกรรมใหม่ หลังวิกฤติโควิด-19” จะเกิดสถานการณ์ “ล่าอาณานิคมด้านเศรษฐกิจดิจิทัลยุคใหม่ผ่านโอทีที”

พฤติกรรมใหม่วิถีชีวิตเทคโนโลยีดิจิทัลการทำงานที่บ้านการประชุมทางไกล และการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ผ่านโอทีทีไม่ว่าจะซื้อของออนไลน์ ก็ผ่านอีคอมเมิร์ซ ทั้งลาซาต้า อาลีบาบา อะเมซอน ความบันเทิงสนุกสนาน ดูหนัง ก็ดูแบบสตรีมมิง วิดีโอออนดีมานด์ หรือเลือกสั่งเลือกดูได้ผ่านเน็ตฟลิกซ์ เฟซบุ๊ก โดน ยูทูบ ถ้าเป็นเรื่องอาหารก็สั่งผ่านแอปฯ แกร็บ โลงแมน เก็ท ฯลฯ

กันหันมาใช้ด้านดิจิทัลมากยิ่งขึ้น มีรูปแบบกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ ที่เริ่มใช้กันหลายแพลตฟอร์มในการชำระเงินค่าบริการสั่งซื้อสินค้า โดยไม่ต้องใช้เงินสด หรือเข้าสู่สังคมไร้เงินสด cashless society จะมีปัญหาการ

ฐากร ตัณฑสิทธิ์

กำกับดูแล ที่ถูกติดตามของหน่วยงานดูแลอย่าง ธปท.ยังไม่ครอบคลุมถึง

ดังนั้นคุณฐากรจึงได้ฝากถึงรัฐบาลไว้ 3 เรื่องคือ ต้องรีบกำกับดูแลบริการ โอทีที ตั้งคณะกรรมการขึ้นขับเคลื่อนเรื่องนี้โดยตรง ดังกรรณใหม่ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วม ที่สำคัญต้องส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มโอทีทีที่ของตัวเราเอง เช่น บริการแอปฯ แพลตฟอร์มจากเพื่อนบ้านและในเอเชีย ทั้งแกร็บ โลงแมน โดรน ฯลฯ

ถ้ายังไม่มีไอทีที่ระดับชาติของตัวเอง รัฐบาล
ควรสนับสนุนยกระดับการซื้อขายสินค้าตรงระหว่าง
ผู้ซื้อผู้ขายผ่านมาร์เกตเพลสของไทย

ถึงตรงนี้เห็นด้วยกับคุณฐากร การที่รัฐบาล
อัดฉีดงบกระตุ้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ แต่
ส่วนหนึ่งและส่วนมากจะหายไปนอกประเทศ
ผ่านการใช้งานไอทีที่ในวิถีชีวิตยุคใหม่ที่ไม่อาจ
ปิดกั้นได้ แต่ต้องรับมือและต่อสู้แข่งขัน เพราะ
ถ้าไม่แก้ปัญหานี้ เราเสี่ยงที่จะตกเป็นเมืองขึ้น
ของโลกเศรษฐกิจยุคใหม่

หรือยุคการค้าอาณานิคมในโลกดิจิทัลด้วย
การใช้ไอทีที่เป็นเครื่องมือ.

ชัย เฮดเดอร์

chain@thairath.co.th